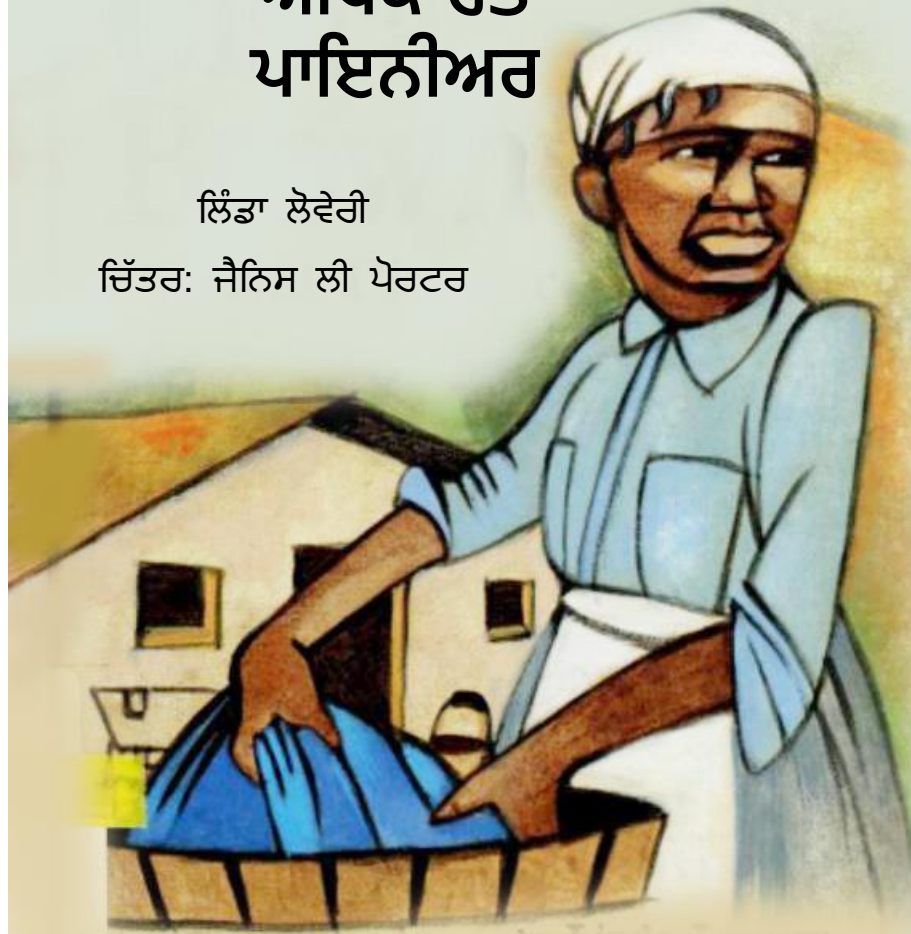

ਮਾਸੀ ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ

ਅਧਿਕਾਰਤ
ਪਾਇਨੀਅਰ

ਲਿੰਡਾ ਲੇਵੇਰੀ

ਚਿੱਤਰ: ਜੈਨਿਸ ਲੀ ਪੇਰਟਰ

ਸੇਂਟ ਲੂਈਸ, ਮਿਸੂਰੀ

1859

ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਸੁੱਕੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਢੇਲਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਉਹ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਕੇਲੇ ਲੰਘੀ।

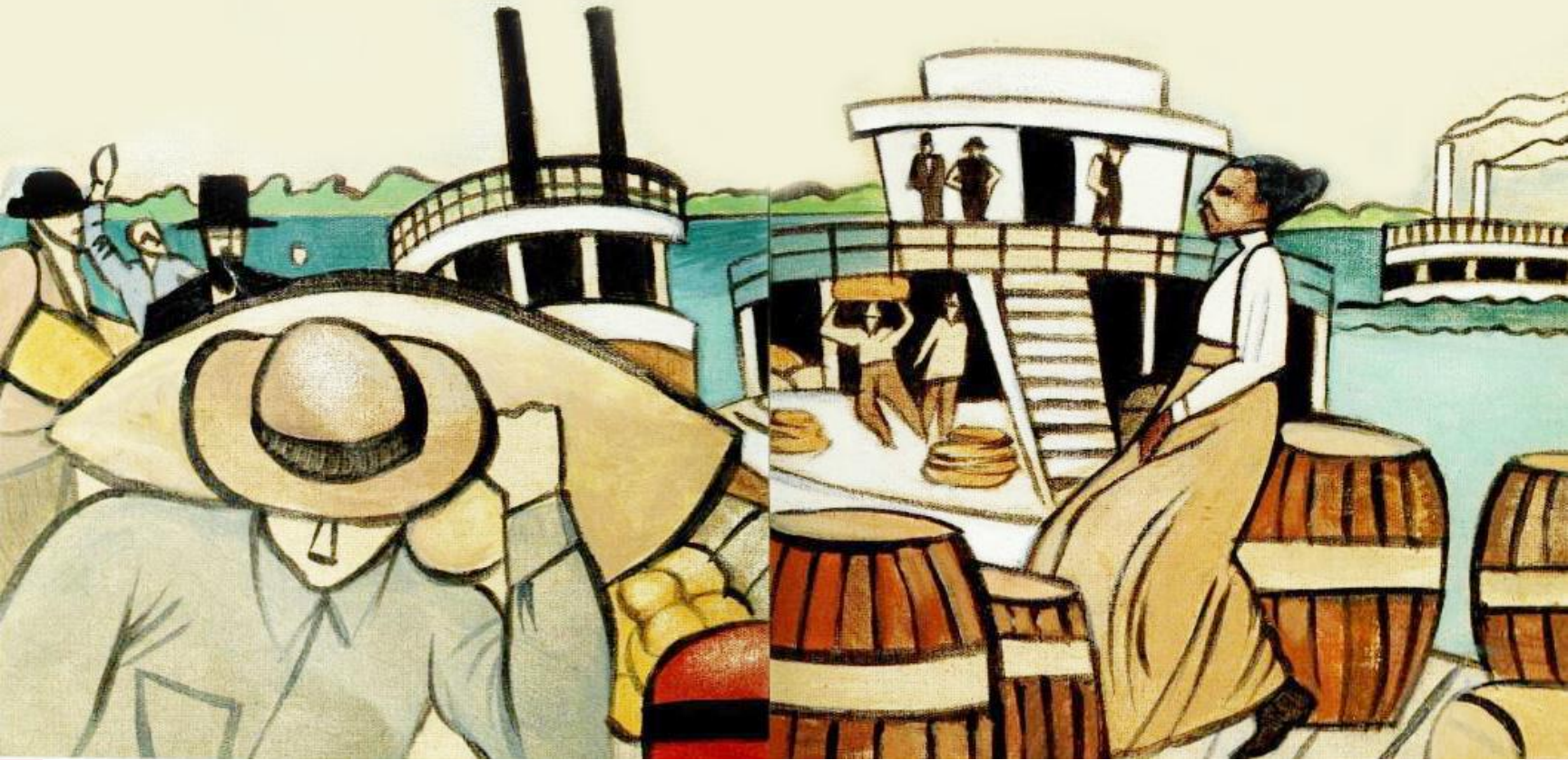
ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ, ਲੋਕ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਘਾਟ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਨ ਮਿਸੀਸਿਪੀ ਨਦੀ ਰਾਹੀਂ ਸੇਂਟ ਲੂਈਸ ਲੈ ਆਏ।

ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਢੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਦਣਗੇ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਜਾਣਗੇ।

ਰੋਕੀ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਫੈਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਹਰ ਕੋਈ ਅਮੀਰ ਬਣਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਕੋਲ ਗਈ।
ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕੋਲੋਰਾਡੇ ਜਾ ਰਹੇ
ਹਨ ?

ਇੱਕ ਵੱਡਾ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਰੰਗ ਦਾ ਆਦਮੀ ਪਿੱਛੇ
ਮੁੜਿਆ।

ਉਸਨੇ ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ
ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ?

ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਔਰਤ?

ਉਸਨੇ ਔਰਤ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ।

ਉਸਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।

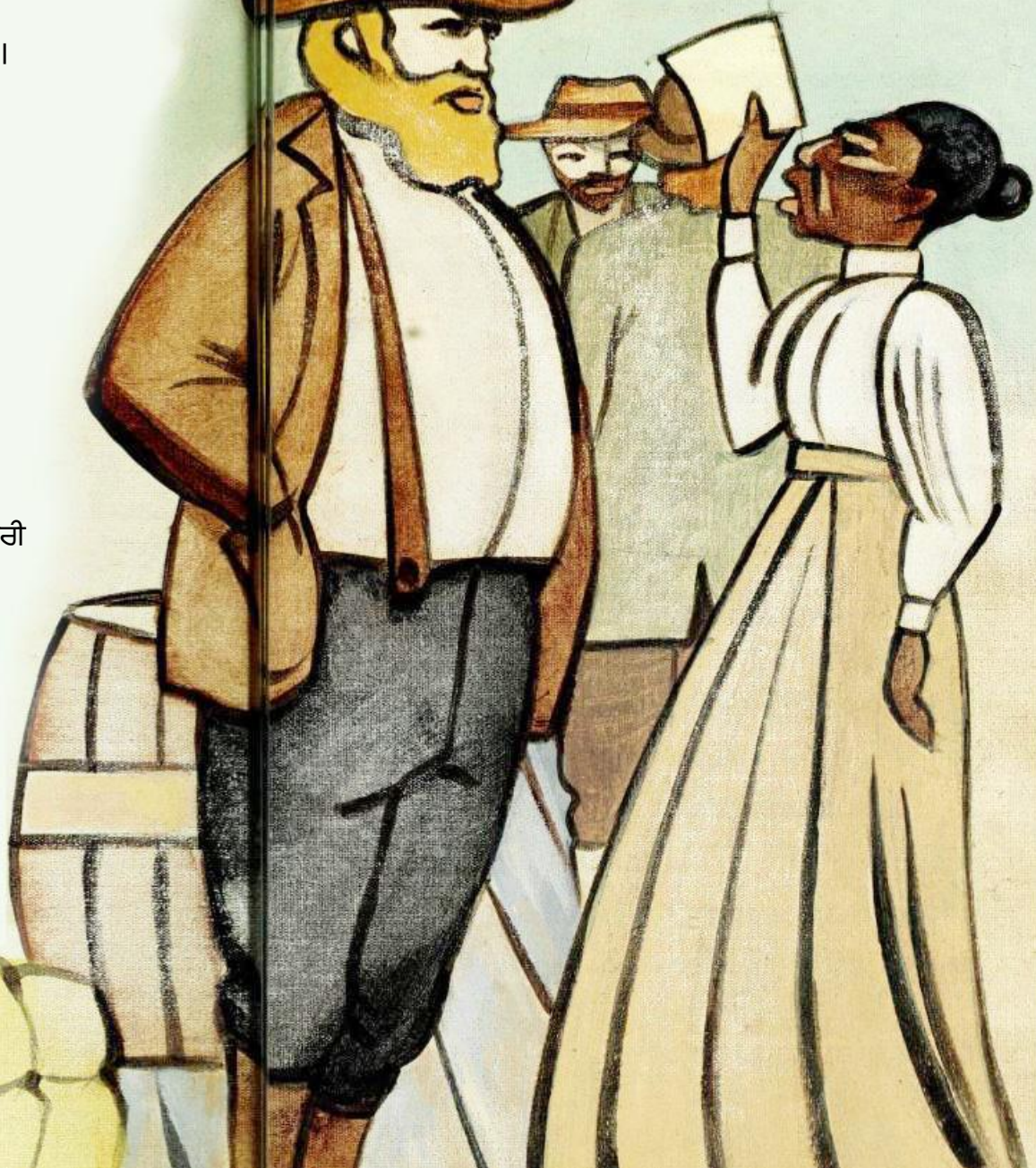
ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਿਸੂਰੀ
ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਕਲਾਰਾ ਇੱਕ ਗੁਲਾਮ ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ
ਕਾਗਜ਼ ਲਹਿਰਾਏ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਗੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਉਹ ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਸੀ ਅਤੇ
ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਸਨ।

ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਲਾਰਾ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।

1859 ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਲਾਰਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਤਾਂ ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ।

ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਪਰ 57 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਲਾਰਾ ਹੁਣ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਔਰਤ ਸੀ। ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਹੁਣ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਜਾਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਪਰ ਉਹ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅਮੀਰ ਬਣਨ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹੋਣ।

ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਕੌਣ ਬਣਾਏਗਾ?

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਕੌਣ ਧੋਵੇਗਾ?

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਣਾਏਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਧੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਖਿੜ ਗਈ।

ਫਿਰ ਸਮੂਹ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਕਲਾਰਾ ਵੱਲ ਵਧਿਆ।

"ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਕਰਨਲ ਵੈਡਸਵਰਥ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਉਸੇ ਪਲ, ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਲਾਰਾ ਆਪਣਾ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲਾ ਟੱਬ ਅਤੇ ਬਾਇਲਰ
ਪੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ ਗਈ।

ਉਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਦੇਸਤ, ਬੈਕੀ ਜੋਨਸਨ, ਨੇ ਉਸਦੀ
ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਬੈਕੀ ਕਲਾਰਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੀ।

ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ
ਅਮੀਰ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕੀ ਕਲਾਰਾ ਵੀ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਅਮੀਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ?

ਕਲਾਰਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਹੰਝੂ ਆ ਗਏ।

ਉਸਦੇ ਲਈ ਅਮੀਰ ਹੋਣਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਰ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਲੋਰਾਡੋ
ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਉੱਥੇ
ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਲਾਰਾ ਬਸ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਪਿਆਰਾ
ਚਿਹਰਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਲਾਮ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਹ ਵਰਜੀਨੀਆ, ਕੈਂਟਕੀ,
ਕੈਨਸਸ ਅਤੇ ਮਿਸੂਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ।

ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੈਂਟਕੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੇ ਐਲਿਜ਼ਾ
ਜੇਨ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਹ ਸਿਰਫ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ।

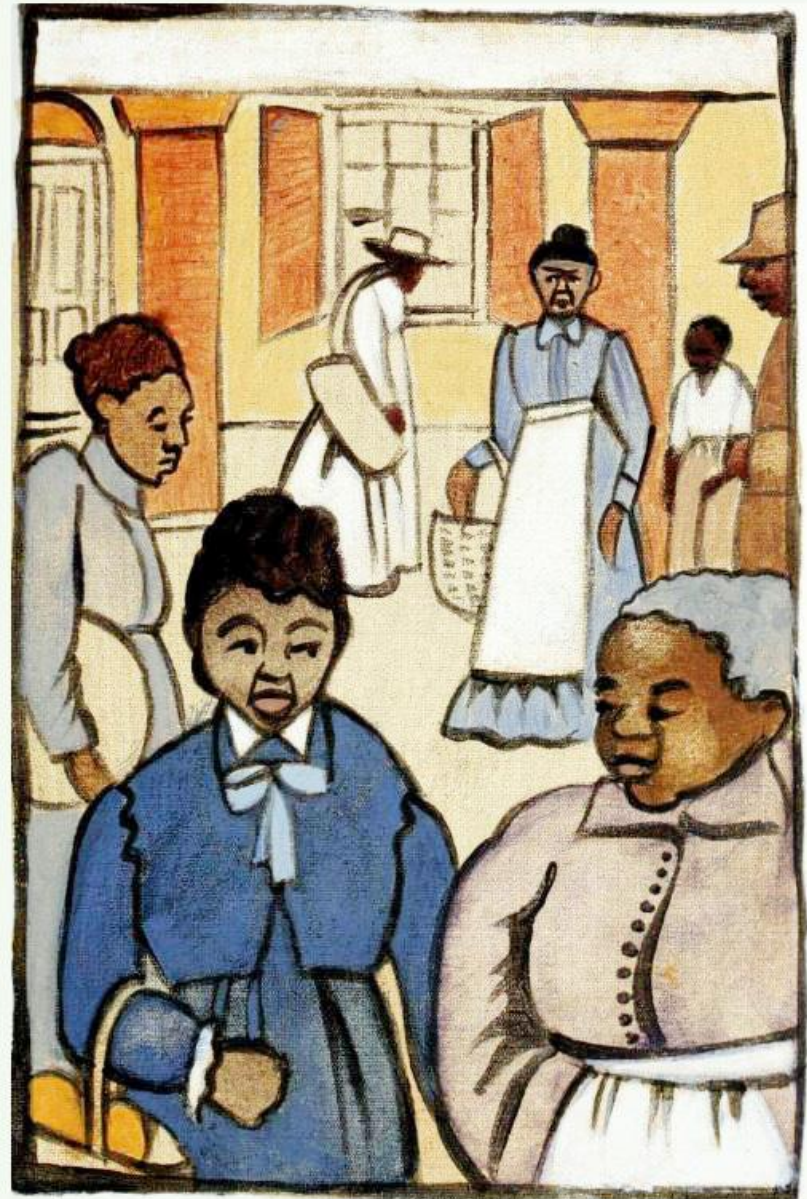
ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।

ਜਿਸ ਪਲ ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ 1856 ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ,
ਉਸਨੇ ਐਲਿਜ਼ਾ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਉਸਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਧੀ
ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ?

ਉਹ ਲੰਘਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੇਖਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ,
ਇਸ ਆਸ ਨਾਲ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਵੇ।
ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਲਾਰਾ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਐਲਿਜ਼ਾ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਸਨੂੰ ਉੱਥੇ ਲੈ
ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ, ਉੱਚੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਅਤੇ ਬਲਦਾਂ ਦੇ
ਫੁੰਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ, ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ।

ਹਰ ਗੱਡੀ ਉੱਪਰ ਤੱਕ ਲੱਦੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਖੁਦਾਈ ਲਈ ਭਾਰੀ ਉਪਕਰਣ (ਸੰਦ) ਸਨ।

ਆਟੇ ਅਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰੀਆਂ, ਸੇਬਾਂ ਦੀਆਂ
ਟੋਕਰੀਆਂ, ਚਾਹ ਦੇ ਡੱਬੇ ਸਨ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਰਦ ਕਾਮੇ ਇਕੱਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕੁਝ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ।

ਕਲਾਰਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੀ ਸੀ।

ਹਰ ਰੋਜ਼, ਉਹ ਕੈਂਪ ਦੀ ਅੱਗ 'ਤੇ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਂਦੀ ਸੀ।

ਉਹ ਮੱਝ ਦੇ ਮਾਸ ਨੂੰ ਸੁਕਾਉਣ ਲਈ ਲਟਕਾਉਂਦੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਕਲਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਚਾਹ ਅਤੇ ਜੜੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਲਾਰਾ ਨਾਲ
ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਉਸਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬਲਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰਦੀ ਸੀ।

ਰਾਤ ਨੂੰ, ਆਦਮੀ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਸੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲ ਸੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਲਾਰਾ ਦੀ ਮਾਂ ਇੱਕ ਚੈਰੇਕੀ ਭਾਰਤੀ (ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ) ਸੀ।

ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕਲਾਰਾ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜੇ ਹੋ ਜਾਣੇ ਸਨ।

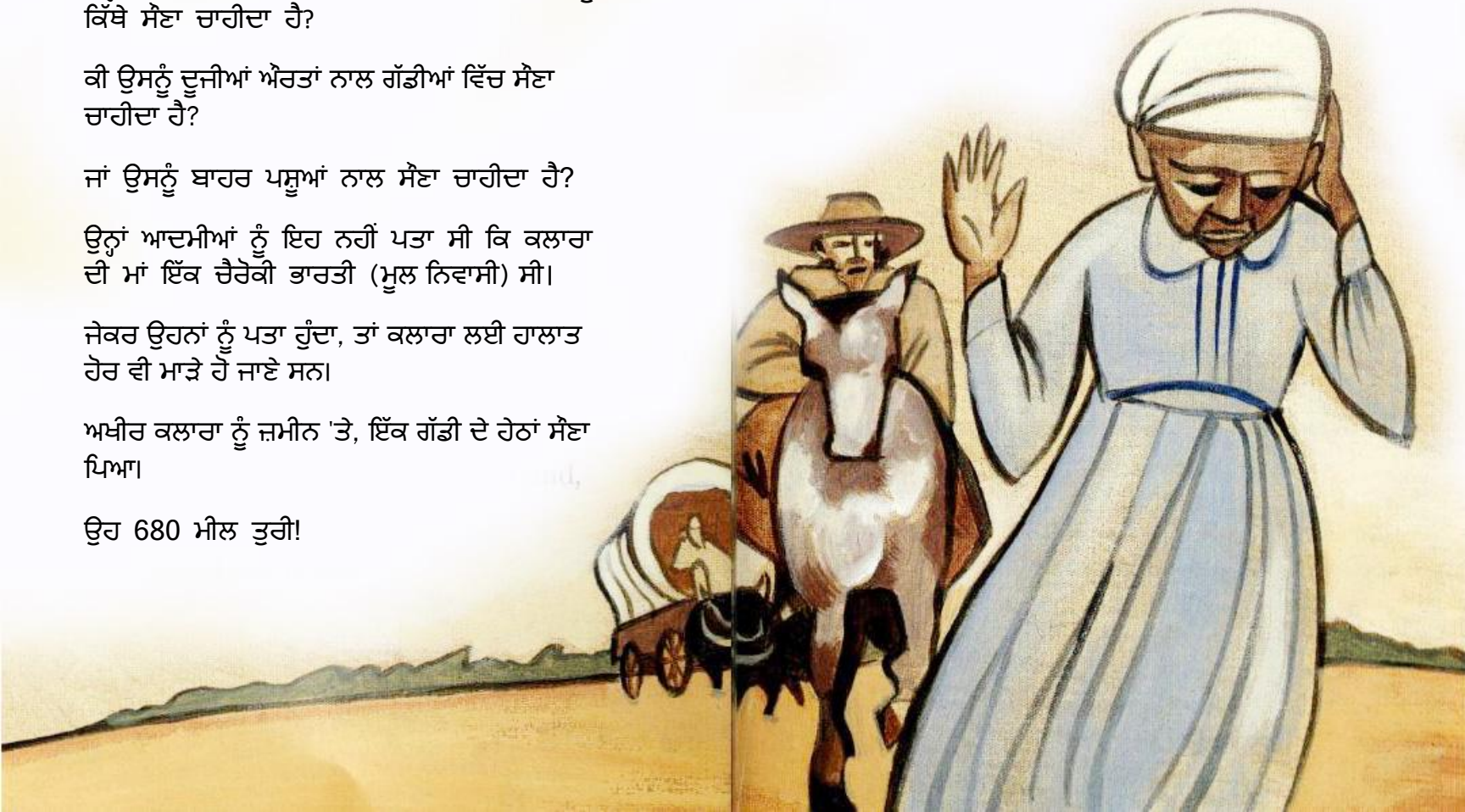
ਅਖੀਰ ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੈਣਾ ਪਿਆ।

ਉਹ 680 ਮੀਲ ਤੁਰੀ!

ਜੂਨ 1859 ਵਿੱਚ, ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਡੇਨਵਰ, ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਕਲਾਰਾ ਥੱਕ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੀ।

ਇੱਥੇ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ।

ਸੈਂਟਰਲ ਸਿਟੀ , ਕੋਲੋਰਾਡੋ

1859

ਡੋਨਵਰ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਬਾਰੇ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਗਰਮ ਸਨ।

ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸੈਂਟਰਲ ਸਿਟੀ ਸੋਨੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦਿਲ (ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ) ਸੀ।

ਪਰ ਡੋਨਵਰ "ਸੈਂਟਰਲ ਸਿਟੀ" ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ ।

ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪਹਾੜੀ ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ 40 ਮੀਲ ਦੀ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸੀ।

ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਕੋਚ (ਘੋੜਾ-ਗੱਡੀ) ਸੀ।

ਪਰ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕੋਚਾਂ (ਘੋੜਾ-ਗੱਡੀ) ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ ਕੋਲ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੋਚ (ਘੋੜਾ-ਗੱਡੀ) ਦਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕ ਸਕੇ।

ਪਰ ਉਸਨੇ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਸੀ।

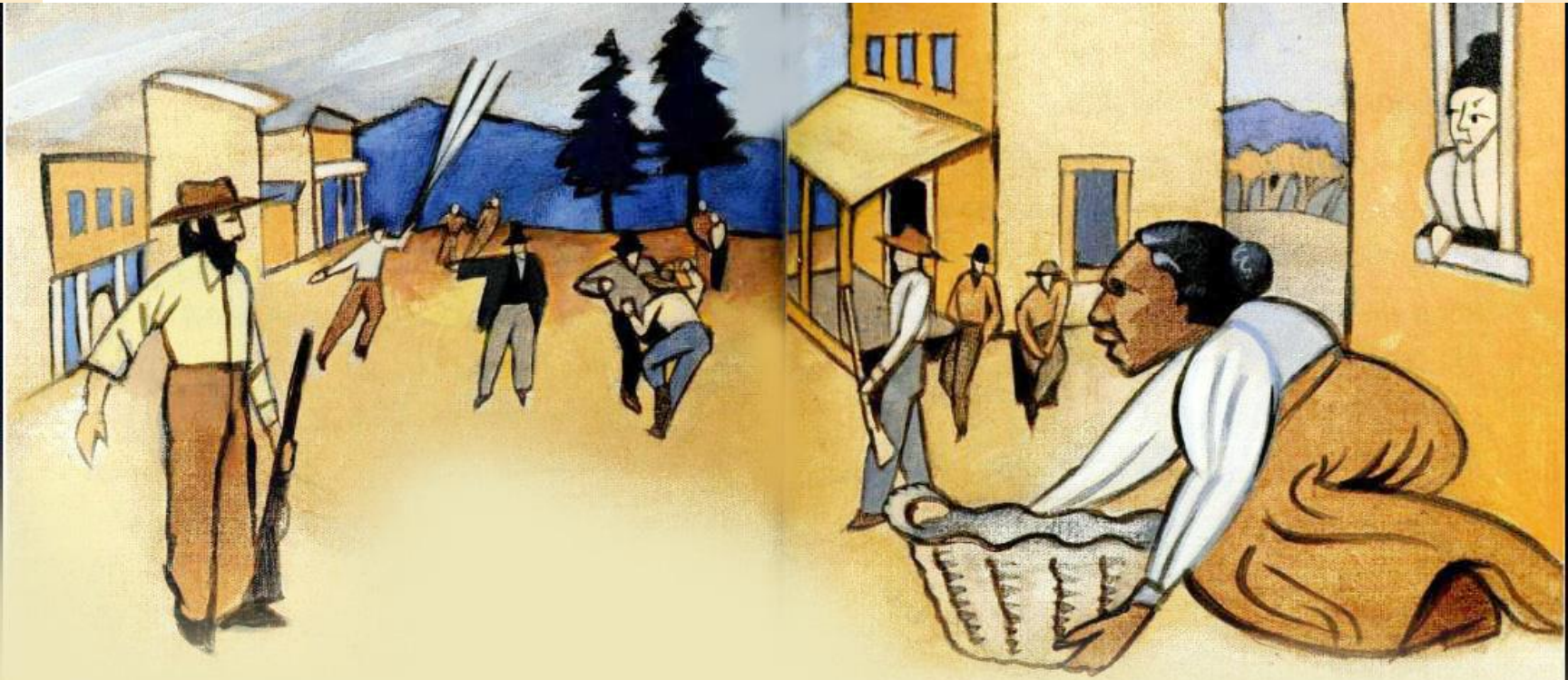
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਸਵਾਰੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋੜ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਕਲਾਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲਾ ਟੱਬ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਸੇਂਟ ਲੂਈਸ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ
ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ।

ਪਰ ਇਹ "ਸੈਂਟਰਲ ਸਿਟੀ", ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਨਾਲੋਂ
ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤ ਸੀ।

ਖਾਣ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ (ਮਾਈਨਰਾਂ) ਕੋਲ ਬੰਦੂਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਸਨ।

ਲੋਕ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਝਗੜੇ ਕਰ ਰਹੇ
ਸਨ।

ਚੀਕਾਂ-ਕੂਕਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣਾ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ।

ਸੋਨੇ ਦੀ ਖੋਜ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਾਗਲ
ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਕਲਾਰਾ ਉੱਥੇ ਆ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹ
ਲਈ।

ਕਲਾਰਾ ਦੀ ਲਾਂਡਰੀ (ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਦੀ ਦੁਕਾਨ) ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੀ।

ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਗੁਲਾਮ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਲਾਰਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲੀ (ਲਾਂਡਰੈੱਸ) ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

ਸੋਨੇ ਦੀ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ।

ਹਰੇਕ ਕਮੀਜ਼ ਲਈ 50 ਸੈਂਟ ਕਮਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਸੀ।

1859 ਵਿੱਚ, 50 ਸੈਂਟ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਦੇ ਪੰਜ ਟੁਕੜੇ (ਲੇਵਜ਼) ਖਰੀਦੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ।

ਉਸਨੇ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਦੇ ਡੇਨਵਰ, ਬੋਲਡਰ ਅਤੇ ਇਡਾਹੋ ਸਪ੍ਰਿੰਗਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ।

ਉਸਨੇ "ਸੈਂਟਰਲ ਸਿਟੀ" ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਘਰ ਖਰੀਦੇ।

ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸ ਕੋਲ 10,000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਹੁਣ ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਅਮੀਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਦੀ ਖਬਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀ ਸੀ।

"ਸੈਂਟਰਲ ਸਿਟੀ" ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ ਦੀ ਦੇਸਤ ਬੈਕੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪਰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਵੀ ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ ਜੋ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ—ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਣਾ।

ਜਦੋਂ ਕਲਾਰਾ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ (ਸਿਵਲ ਵਾਰ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅੰਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਚਾਰ ਸਾਲ ਲੜਦੇ ਰਹੇ।

1865 ਵਿੱਚ, ਯੁੱਧ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਗੁਲਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਕੈਂਟਕੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਦਾ ਜਨਮ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਦਾ ਜਨਮ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ ਉੱਥੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੈਂਟਕੀ

1866

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪੈਕ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕੈਂਟਕੀ
ਵਾਪਸ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ।

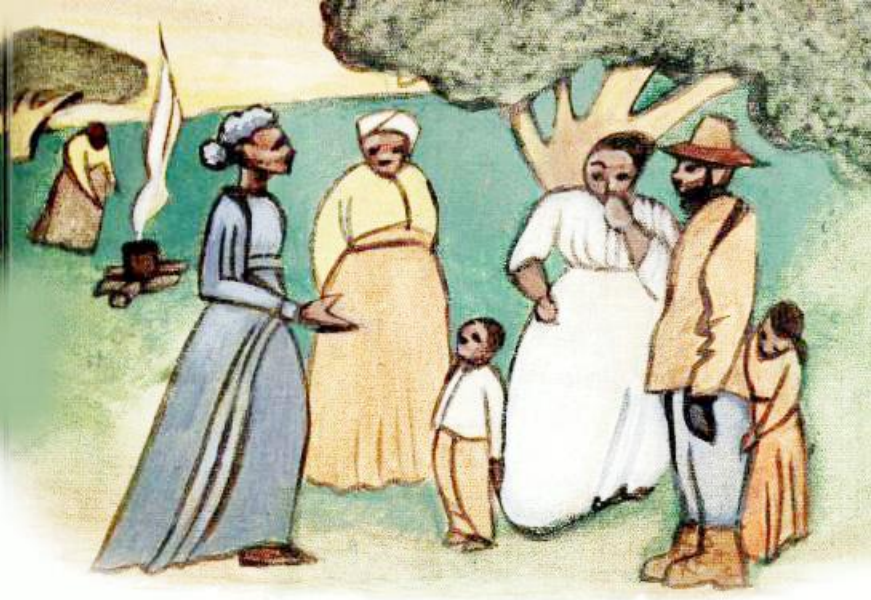
ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ।

ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਨੇ ਘਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ
ਸਨ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਬਾਗ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ।

ਜਿਹੜੇ ਗੁਲਾਮ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲੇਗਾ?

ਉਸ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਘਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੈਸਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ
ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕਲਾਰਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ।

ਉਸਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ
ਨਾਮ ਦੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਉਹ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਾ
ਸੀ।

ਉਹ ਇੱਕ ਕੈਂਪ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਕੈਂਪ ਗਈ।

ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਕਲਾਰਾ ਬਹੁਤ ਇਕੱਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਐਲਿਜ਼ਾ ਦੀ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਸੀ।

ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ, ਕਲਾਰਾ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਲਾਰਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਕਲਾਰਾ ਅਤੇ ਐਲਿਜ਼ਾ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕੇ ਸਨ।

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਗਿਣੇ।

ਉਸ ਕੋਲ 26 ਨਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਨ।

ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਜਨਬੀ ਸਨ।

ਕਲਾਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉਸਦਾ ਨਵਾਂ "ਪਰਿਵਾਰ" ਇੱਕ
ਵੈਗਨ ਟ੍ਰੇਨ (ਘੋੜਾ-ਗੱਡੀ) ਰਾਹੀਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਿਆ।

ਇਸ ਵਾਰ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ
ਉਹ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਸਨ।

ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਦਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ।

1860 ਵਿੱਚ, ਪੂਰੇ ਡੇਨਵਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 23 ਕਾਲੇ ਲੋਕ
ਸਨ।

ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਕਲਾਰਾ ਆਪਣੇ 26 ਲੋਕਾਂ ਦੇ
"ਪਰਿਵਾਰ" ਨਾਲ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ।

ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਬਹੁਤ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ
ਰਹੀ।

ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਲਾਮ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿੱਚ
ਗਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹੋਏ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਪਹੁੰਚੇ।

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ
ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਵੇਂ
ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ
ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ।

ਪਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ, ਕਲਾਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਗੁਆ ਬੈਠੀ।

ਕੁਝ ਚੇਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਚਲੀ ਗਈ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਅਮੀਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪਰ ਕਲਾਰਾ ਹੁਣ ਬੁੱਢੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਪਾਇਨੀਅਰ (ਮੋਢੀ) ਬੁੱਢੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਰਾਜ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਸਾਉਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਕੋਈ ਵੀ ਜੋ 1865 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਇਨੀਅਰ (ਮੋਢੀ) ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ 1859 ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ।

ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਇਨੀਅਰਾਂ (ਮੇਢੀਆਂ) ਦਾ ਗੋਰਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਇਨੀਅਰਾਂ ਦਾ ਮਰਦ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਔਰਤ ਪਾਇਨੀਅਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਕਲਾਰਾ ਆਪਣੀ ਦਿਆਲਤਾ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਭੁੱਖੇ ਸਨ, ਬਿਮਾਰ ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੰਗ ਕਾਰਨ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

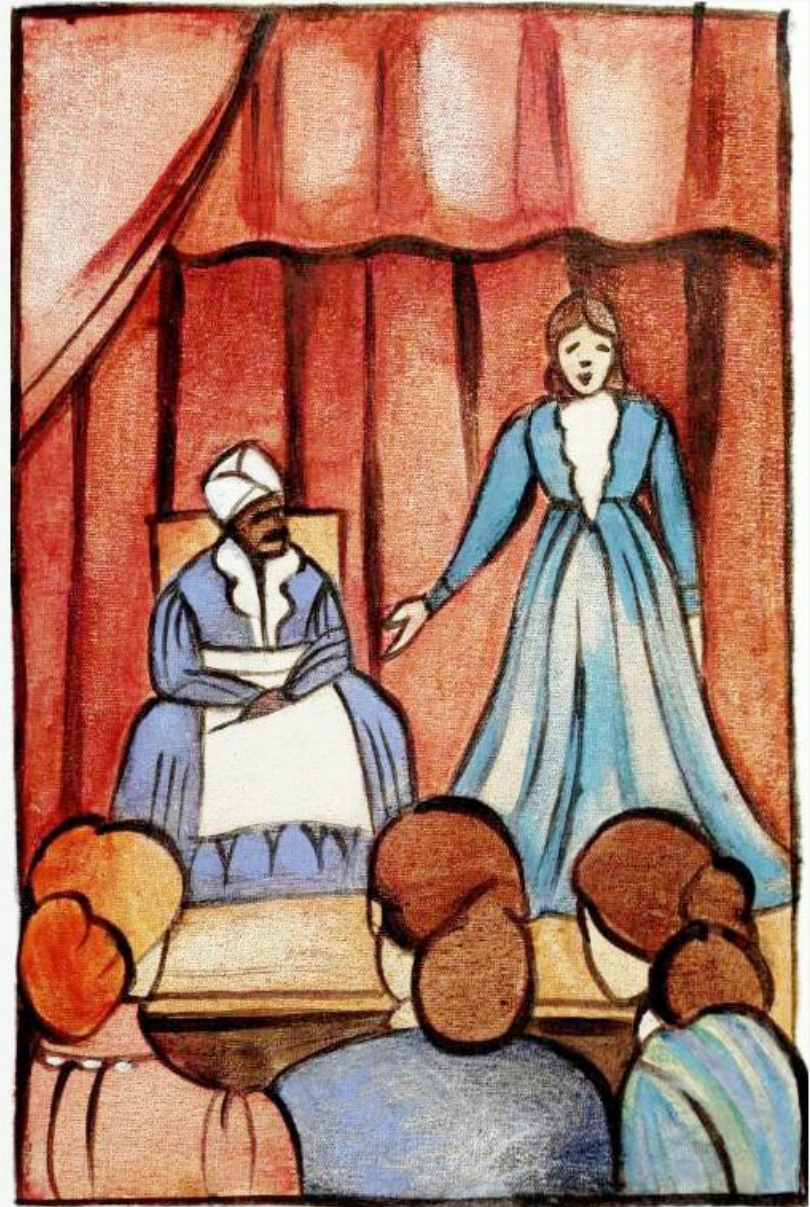
ਹਰ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ "ਆਂਟੀ" ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਵਾਰ, ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਉਸਦੀ ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੋਲੋਰਾਡੇ ਲਈ ਉਨਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਕਿਸੇ ਮਾਈਨਰ (ਖਣਿਕ) ਜਾਂ ਰੈਂਚਰ (ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ) ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਾਰਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮਾਸੀ ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗੈਰ-ਗੇਰੀ ਪਾਇਨੀਅਰ ਬਣੀ।

ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲੀ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਕੌਂਸਲ ਬਲਫਸ, ਆਇਓਵਾ

1883

ਜਦੋਂ ਕਲਾਰਾ 80 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦੇਸਤ ਬੈਕੀ ਜੇਹਨਸਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ।

ਬੈਕੀ ਆਇਓਵਾ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਈ

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਲਾਰਾ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸਨੂੰ ਬੈਕੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਪਈਆਂ।

ਬੈਕੀ ਡਾਕਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਸੀ।

ਉਹ ਇੱਕ ਗੁਲਾਮ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਉਹ 10 ਜਾਂ 11 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਲਾਰਾ ਦਾ ਦਿਲ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਰੁਕ ਗਿਆ।

ਕੀ ਉਹ ਉਸਦੀ ਧੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

"ਤੁਰੰਤ ਆਓ," ਬੈਕੀ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ।

ਪਰ ਕਲਾਰਾ ਕੋਲ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਕਲਾਰਾ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣੀ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਬਸੰਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਰਾ ਕੈਂਸਲ ਬਲੱਫਸ, ਆਇਰਿਸ਼ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਈ।

ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਦਾ ਮਨ 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੈਂਟਕੀ ਦੀਆਂ
ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ।

ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਯਾਦ ਆਈ, ਜਿਸਨੇ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦਾ
ਕੱਪੜਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਕਣ ਲਈ ਸਟੇਜ 'ਤੇ
ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ।

ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਇੰਨੀ ਡਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭੀੜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਉਲਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਮਾਲਕ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਿਆ।

ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਦਿਖਦੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਦਲੇ ਘੱਟ ਪੈਸੇ
ਮਿਲਣੇ ਸਨ।

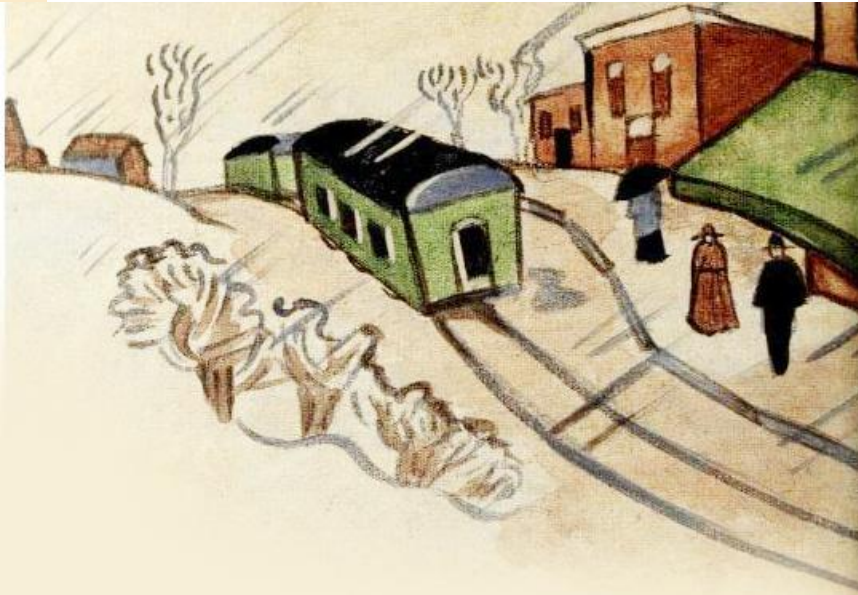
ਕਲਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਗੋਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਧੱਕ ਕੇ ਸਟੇਜ ਵੱਲ
ਭੱਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਉਹ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨਾਲ
ਘੁੱਟ ਕੇ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਉਸਨੂੰ ਖੇਤੀ ਦੇ ਸੰਦਾਂ, ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ
ਇੱਕ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲੱਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਲਾਰਾ ਅਤੇ ਐਲਿਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਗਲੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ
ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

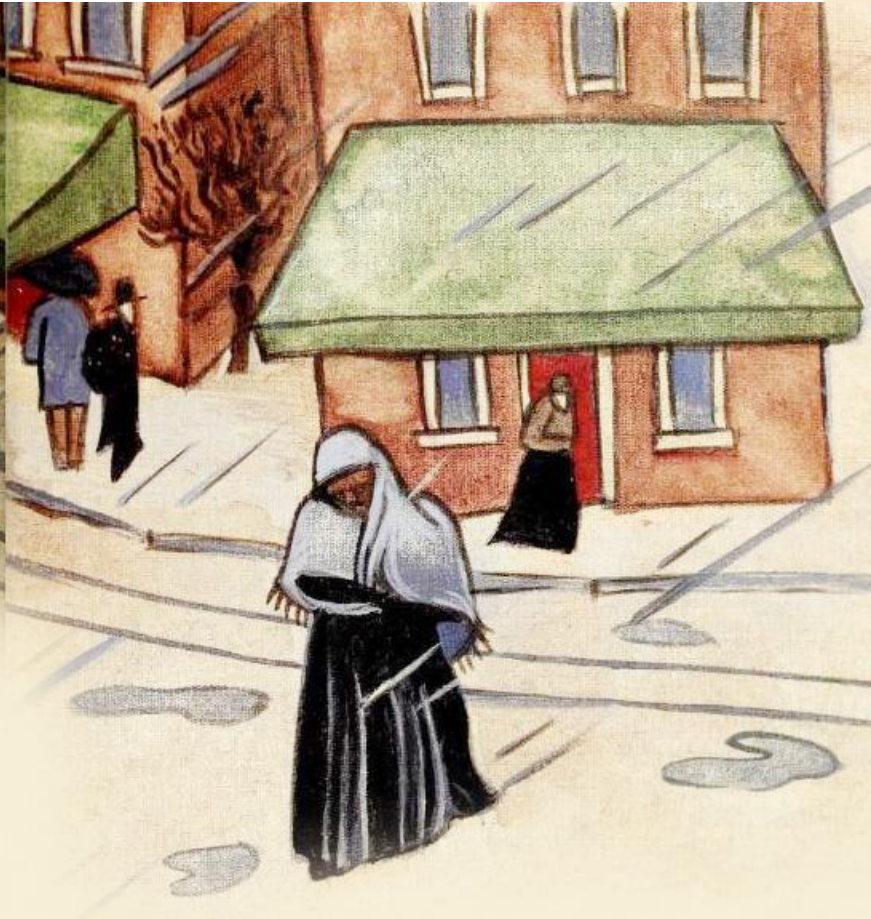
ਕਲਾਰਾ ਦੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਕੌਸਲ ਬਲੱਫਸ ਪਹੁੰਚੀ।

ਉੱਥੇ, ਉਹ ਸੈਕਿੰਡ ਸਟ੍ਰੀਟ (ਦੂਜੀ ਗਲੀ) ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟ੍ਰੈਲੀ (ਟਰਾਲੀ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਈ।

ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਕਲਾਰਾ ਆਪਣੇ ਸਟਾਪ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸਾਰੇ ਮੁਸਾਫਰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਲਾਰਾ ਘਬਰਾਹੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਉਤਰੇ।

ਕਲਾਰਾ ਮਾਰਚ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਲੀ (ਟਰਾਲੀ) ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰੀ।

ਉਸਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹੋਏ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸੁੰਗੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ।

ਸੜਕ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲੰਮੀ, ਸਾਂਵਲੀ
ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਭੱਜਦੇ ਦੇਖਿਆ।

ਅਚਾਨਕ, ਕਲਾਰਾ ਡਰ ਗਈ।

ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਨਾ ਪਛਾਣ ਸਕੇ ਤਾਂ ਕੀ
ਹੋਵੇਗਾ?

ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ, ਇੰਨੇ ਸਾਲ!

ਦੌੜ ਰਹੀ ਔਰਤ ਨੇ ਰਫ਼ਤਾਰ ਹੌਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ
ਫਿਰ ਉਹ ਕਲਾਰਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਗਈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ, ਕਲਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਨੱਕ ਅਤੇ
ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਔਰਤ ਨੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਅੱਗੇ
ਵਧਾਇਆ।

ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਲਾਰਾ ਔਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ
ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਉਹ ਉਹੀ ਮਿੱਠੀਆਂ ਭੂਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਕਲਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੀ ਸੀ।

ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਧੜਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਸੌ
ਸਾਲ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬੀਤ ਜਾਂਦੇ।

ਕਲਾਰਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ।

ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਨੇ ਕਲਾਰਾ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ ।

ਕਲਾਰਾ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਔਰਤ
ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

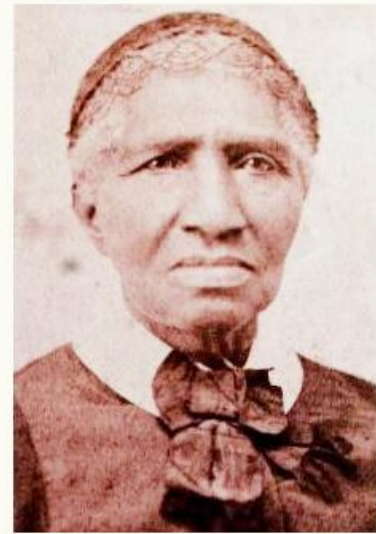
ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਧੀ, ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ
ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ
ਦੇਵੇਗੀ।

ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਬਦ

ਅਗਸਤ 1885 ਵਿੱਚ,
ਡੇਨਵਰ ਵਿੱਚ ਪਾਇਨੀਅਰ
ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਇਕਲੋਤੀ ਮਹਿਲਾ
ਮੈਂਬਰ, ਮਾਸੀ ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ
ਲਈ ਇੱਕ ਦਾਅਵਤ ਦਾ ਆਯੋਜਨ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ
ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਆਏ: ਵਪਾਰੀ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਦੇ ਗੁਲਾਮ ਸਨ,
ਅਮੀਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਪੁਰਾਣੇ
ਦੇਸਤ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡੇਨਵਰ ਦੇ
ਮੇਅਰ ਵੀ।

ਪਰ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨੇ ਇਸ ਪਲ ਨੂੰ ਕਲਾਰਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ
ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਲਾਰਾ ਨੇ
ਆਪਣੀ ਵ੍ਹੀਲਚੇਅਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪਾਇਨੀਅਰ ਅਵਾਰਡ
ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ
ਪਾਸੇ ਕਲਾਰਾ ਦੀ ਪੇਤੀ।

ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਲਗਭਗ 83 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ,
ਮਾਸੀ ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਦੀ ਡੇਨਵਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ
ਚਿੱਟੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ
ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਉਸਦੇ ਬਿਸਤਰੇ
ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ - ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ
ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਾਰੀਖਾਂ

- 1802— ਕਲਾਰਾ ਦਾ ਜਨਮ ਵਰਜੀਨੀਆ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। (ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ।)
- 1805— ਕੈਂਟਕੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰਜ ਬ੍ਰਾਊਨ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਵਜੋਂ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ।
- 1820— ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਗੁਲਾਮ ਰਿਚਰਡ ਬ੍ਰਾਊਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ।
- 1826 - ਧੀ ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਦਾ ਜਨਮ।
- 1836— ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
- 1856— ਕਲਾਰਾ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਰੀਦਦੀ ਹੈ।
- 1859— ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿੱਚ ਆਗਮਨ
- 1859-1865— ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਪੈਸਾ ਕਮਾਇਆ।
- 1865— ਐਲਿਜ਼ਾ ਜੇਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਕੈਂਟਕੀ ਗਿਆ
- 1866— ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।
- 1881— ਕੈਂਟਕੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਨੀਅਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।
- 1883— ਐਲੀਜ਼ਾ ਜੇਨ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
- 1885— ਮਾਸੀ ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਡੇਨਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਾਅਵਤ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- 1885 - ਮਾਸੀ ਕਲਾਰਾ ਬ੍ਰਾਊਨ ਦਾ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ।